

S Z E R K E S Z T Ő I Ű Z E N E T E K

KÖVETKEZŐ SZÁMAINKBÓL. Tanulmány: *Tarnay Brunó*: Tudomány és csoda. *Salacz Gábor*: Pápvavasztás a római kérdés jegyében. *Dümmerth Dezső*: A költő és a démon (Rainer Maria Rilke). *Kézai Béla*: Három Johanna. *Ohmacht Nándor*: Újabb lépések a katolikus erkölcsstan terén. *Kelecsényi Ákos*: Phaeton és az úrrakéta között. *Tótfalusy István*: Kodolányi János. *Eglis István*: Hit és tudomány perikorézise. *Salacz Gábor*: Egy elfelejtett festő: Paczka Ferenc (1856—1926). *Dévényi Iván*: Csontváry Tivadar. *Lantos-Kiss Antal*: A támasz és talpkő. *Balanyi György*: Giesswein Sándor békemunkája. *Doromy Károly*: Ketteler kritikája a kapitalizmusról. *Garai András*: A százéves darwinizmus. *Benkő István*: A nemzetközi békére és erkölcsre nevelés kérdése. *Mihelics Vid*: A gyarmatosítás, mint erkölcsi és társadalmi kérdés.

Novella: *Szarka Géza*: Feltámadnak a halott mezők. *Farkas Antal*: Róza. *Mándy Iván*: Mozi, reggel. *Agoston János*: Egy igaz történet. *Ignác Rózsa*: Semmi közük. *Bohuniczky Szeji*: Emlékeimből. *Bruce Marshal*: Father Smith. *Valéry Larbaud*: Rachel Frutiger.

Vers: *Csanád Béla*, *Stetka Éva*, *Beney Zsuzsa*, *Kálnoky László*, *Tardonay Gábor*, *Szabó Anna*, *Mikes Margit*, *Toldalagi Pál*, *Vámosi Pál*, *Márk István*, *Papp János*, *Surányi István*, *Bittei Lajos*, *Varga László*, *Gyurkovics Tibor*, *Komjáthy Győző*, *Hegedűs László*, *W. H. Auden*, *Gertrud von Le Fort*, *Rainer Maria Rilke*, *Szemelvények mai osztrák költőkből* (Radó György fordításai), *Mai német költők* (Bittei Lajos fordításai).

Nyugtalan élel. — „Én vallásos életet élek, feleségem csak részben, gyakran még évi szentáldozási kötelezettségének sem tesz eleget... Feleségemet egészen fiatalon vettem el azzal, hogy magamhoz emelem és megfelelő műveltségi szintet adok neki. De nem sikerült. Kétévi házasság után teljesen megváltozott, pedig eléggé igyekeztem, hogy megtartsam azon az úton, amelyen vezettem. Nem mondom, később már én is erélyesebben kezeltem, amit utólag megbántam, de ma már rájöttem, hogy minden hiába.“ — Kétségtelen súlyos melléfogás volt „kezelni“ azt a szegény asszonykát. Az olyan férfiak, akik „magukhoz emelik“, „vezetik“, sőt „erélyesebben kezelik“ a feleségüket, rendszerint elvadítják őket maguktól is, a lelki élettől is. Nem veszik figyelembe Szalézi Szent Ferenc receptjét: „Egy kanál mézzel több legyet lehet fogni, mint egy hordó ecettel.“ Ha valamit, a vallásos élet gyakorlatát nem szabad erőszakolni. Az ilyen erőltetés, amint az ön szomorú tapasztalata bizonyítja, ellenkező eredménnyel jár. Rossz volt a „kezelés“. Valószínűleg nem állt másból, mint kioktatásokból és korholásokból. Nem így kellett volna kezdeni. Először figyelnie kellett volna, tanulmányoznia felesége természetét, hajlamait, kedvteléseit és arra építeni tervét, hogyan hozhatná közelebb őt Jézushoz. Alkalmazkodnia kellett volna hozzá, résztvennie szórakozásaiban, együtt örülnie vele kedvteléseiben, nagyon szeretetreméltónak lennie, hogy megszerettesse feleségével mindazt, amit ön szeret, amiben hisz, ami felé törekszik. Nem elveszíteni a türelmét, ha nem sikerül rögtön megnyernie őt. A szeretet álhatatos, türelmes, várni is tud.

De a lelki életben nincsen „minden hiába“. Nincsen jóvátehetetlen vétség, a halálig nincsen vég. Amit elrontott, tegye jóvá. Változtassa meg viselkedését, magatartását felesége iránt. Legyen nyájas, vidám, kedves. Meglátja, újjászületik házasságuk, és kedvezőbb légkörben el tudja érni céljait. Eljön az alkalom, amikor kevés szóval — sőt szó nélkül is el tudja vezetni őt az áldoztató

rácshoz. — Ugyanez a véleményünk levelének másik kérdésére vonatkozólag is, amelyre a dog természeténél fogva csak levélben tudunk válaszolni, ha megírja címét.

K. L. Így is, meg úgy is. Vannak szerzetek, amelyek keletkezése arra vezethető vissza, hogy ugyanazon időben több embernek volt az a lelki igénye, hogy bizonyos meghatározott életformát válasszon, amelynek egy-egy nagy egyéniség volt a hordozója és képviselője. Ilyen például a szentferencrend minden ága. Es vannak, amelyek úgy keletkeztek, hogy egy-egy nagy egyéniség egy bizonyos nagy és szent cél érdekében (betegápolás, tanítás stb.) szükségesnek látta, hogy munkatársakat neveljen maga körül, és azokat egyrészt előkészítse feladatuk teljesítésére, másrészt olyan lelkiállapotban tartsa, hogy nagy munkájuknak meg tudjanak felelni (jezsuiták, piaristák, stb.). Mindkettő Isten dicsőségét és az emberek javát szolgálja.

F. T. Igen, nagy öröm, hogy a hívek annyira szeretik a Missalékat. Jele annak, hogy szívesen kapcsolódnak bele a szentmisébe. Hogy a *Dominus Vobiscum* (és felelete, az *Et cum spiritu tuó*) a szentmisében nyolcszor fordul elő, annak történelmi, pszichológiai, liturgiai háttere van. Maga a szöveg köszönési formula, amelyet Ruth könyvének második fejezetében olvashatunk. Boóz, egy igen gazdag és hatamas és igen Isten szerint élő ember így köszöntötte aratóit: „Az Ur legyen veletek.” — Azok felelnek: „Aldjon meg (téged) az Ur.” — A romai szertartásban a felelet így hangzik: Es a te lelkeddel. Ez szintén a Szentírásból vett szöveg.

Ez a köszönési forma már a legrégibb időben is szokásos volt a keresztyé-nyek között; valószínű, hogy már az apostolok idejéből való. Az 561-ben tartott bragai zsinat már kifejezetten kiemeli. Hogy az Egyház úgy szereti ezt a formulát, az elsősorban a szavak gazdag tartalmának köszönhető.

Amikor az Úr Jézus nagy jutalmat ígér tanítványainak, azt mondja: „Es Atyám is szereti őt, és hozzá megyünk, és nála fogunk lakni.” Az együttlévésnek, a tartosságnak, állandóságának, a biztonságnak a tudatát és átérzését jelentik ezek a szavak. Akihez az Ur betér, annak elviszi kegyelmeit: szeretetét, szépségét, békéjét, igazvoltát, nyugodalmát, magas életszemléletét, segedeimét, áldását. Amikor tenát a pap a híveket ezzel az áldással köszönti, akkor a legjobbat kívánja nekik, amit csak kívánhat. Ez a köszöntés általános értelme. De aszerint, hogy a szent cselekmény — és mely cselekmény — melyik részében hangzik el e kívánság, némileg módosul az értelme is. Például bizonyos imádságok előtt azért kívánja a pap az Úr különös jelenlétét, hogy azt az imát jól, bensőségesen végezhesék el. Az Evangélium eléneklése előtt, hogy a hívek azt jól megértsék. Az Eucharistia vételekor, hogy méltó módon részesüljünk benne. Szenteléseknél, hogy az Ur oltalmazó kegyelme szálljon le az illetőkre.

A szentmisében nyolcszor hangzik el ez a köszöntés és pedig négyszer úgy, hogy a pap az oltártól kitárt karokkal fordul a hívek felé. Régebben, amikor az oltárok még a templom középső részén a hívek között állottak, ez nem volt szükséges. (Újabban megint szokásba kezd jönni az oltároknak ilyenvaló elhelyezése.) Az ambroziánus és a mozarab ritusban meg is maradt az a szokás, hogy a pap nem fordul ki e köszöntés mondásakor. A köszöntés a mozarab liturgiában így hangzik „Dominus sit semper vobiscum”, a felelet egyenlő a latin liturgiáéval.